

VATTJOM-RUDE [Y 6]

Motivering

Odlingslandskap och väl avgränsad järnåldersbygd med fornlämningskoncentration av järnåldersanläggningar samt spår av medeltida vägsträckningar utmed huvudstråket mot Trondheim (Pilgrimsvägen). (Fornlämningsmiljö, Forn- och medeltida vägmiljö, Kyrkomiljö).

Uttryck för riksintresset

Fornlämningsbestånd av mindre gravfält, ensamliggande fornlämningar samt husgrundsterrasser. En enstaka och ovanlig anläggning av monumental karaktär är "Starkotters grav", den ligger inom ett gravfält och består av en rektangulär stensättning med tät stenfyllning. Av kommunikationshistoriskt intresse är bevarade delar av de medeltida vägarna mot Norge, den anslutande "Finnhuvudvägen" från Tuna kyrka samt en S:t Olofskälla.

Området är rikt på fornlämningar, framför allt järnåldersgravar i form av högar och stensättningar. Det finns också rester från järnålderns boplatser och välbevarade husgrundsterrasser. Fornlämningarna berättar om mänsklig aktivitet med betoning på begravningstradition och bosättningsmönster. Den bördiga jorden och närliggande Ljungan som både fungerat som kommunikationsled och haft rikt fiske, är orsaker till etableringen här under järnåldern.

Gravarna ligger uppdragna kring det som idag är en odlad dalgång samt uppe på den höga strandbrinken vid Ljungans norra strand. Många ligger i randområden mellan skog och åker, ofta i anslutning till nuvarande bebyggelse, inne på gårdstomter eller på impediment i den öppna odlingsmarken.

Starkotters grav är en sagoomspunnen stensättning, traditionen berättar om jätten Starkotter som ligger begravd där. De resta stenarna längs gravens sidor skulle antyda jättens fötter, hals och huvud.

Delar av vägstråken i området har sannolikt varit i bruk sedan förhistorisk tid. Gravarna ligger i anslutning till vägarna och länkar samman de äldre byarna. Den gamla handels- och pilgrimsvägen mot Norge har genomkorsat landskapet.

9000 f Kr

JÄGARSTENÅLDER

4000 f Kr - 1800 f Kr

BONDESTENÅLDER

1800 f Kr - 500 f Kr

BRONSÅLDER

500 f Kr - 500 e Kr

ÄLDRE JÄRNÅLDER

Förrömersk järnålder 500-0 - Äldre romersk järnålder 0-200 - Yngre romersk järnålder 200-400 Folkvandringstid 400-550 - Vendeltid 550-800 - Vikingatid 800-1050

500 e Kr - 1050 e Kr

YNGRE JÄRNÅLDER

1050 e Kr

MEDELTID

1500 e Kr

HISTORISK TID

Länsstyrelsen
Västernorrland

Besöksadress: Nybrogatan 15 och Pumpbacksgatan 19
Telefon: 0611-34 90 00

E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se
Webbplats: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Detta material är framtaget i samband med länsstyrelsens översyn av riksintresseområden för kulturmiljövården under 2015. För mer information eller frågor kontakta Samhällsbyggnadsenheten eller gå in på länsstyrelsens webbplats under Samhällsplanering och kulturmiljö.